

**Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru
Dětská sestra - Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii**

**s označením specialisty
Dětská sestra pro dětskou a dorostovou psychiatrii**

- I. Psychologický vývoj dítěte, psychologické potřeby, Úvod do ošetrovatelské péče v dětské a dorostové psychiatrii**
  - 1. Psychologický vývoj dítěte, psychologické potřeby dítěte.**

Charakteristika jednotlivých věkových období a jejich význam pro další vývoj. Faktory ovlivňující zdravý psychologický vývoj dítěte a vývoj vztahových potřeb dítěte.
  - 2. Psychologické vyšetření.**

Příprava dítěte na psychologické vyšetření, vytvoření bezpečného prostředí, zajištění dostatečné časové dotace. Význam spolupráce psychologa a sestry, předávání informací. Projektivní metody, inteligenční testy.
  - 3. Školní psychologie a poradenství.**

Povinná školní docházka, školní zralost. Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, individuální vzdělávací plán, druhy podpůrných opatření, asistence ve škole. Inkluze a exkluze, problematika šikany. Mezioborová spolupráce: zdravotní služby a PPP, SPC.
  - 4. Duševní zdraví.**

Definice zdraví, mentální hygiena, podpora duševního zdraví a prevence duševních onemocnění. Koncepce péče o duševní zdraví – Strategie reformy psychiatrické péče. WHO a péče o duševní zdraví.
  - 5. Organizace psychiatrické a pedopsychiatrické péče v ČR.**

Historie péče o duševně nemocné. Organizace psychiatrické a pedopsychiatrické péče v ČR. Prolínání zdravotních a sociálních služeb. Role pedopsychiatra, psychologa, sociálního pracovníka, peer konzultanta v multidisciplinárním týmu.
  - 6. Role dětské sestry pro dětskou a dorostovou psychiatrii v systému služeb.**

Specifická role psychiatrické sestry v systému zdravotních a sociálních služeb. Vzdělávání a kompetence dětských psychiatrických sester, specializovaná a vysoce specializovaná ošetrovatelská péče. Sazebníky výkonů – sestra pro péči v psychiatrii.
  - 7. Právní otázky v psychiatrickém a pedopsychiatrickém ošetrovatelství.**

Základní právní předpisy: Mezinárodní úmluvy a České právní normy. Ochranná léčba, souhlas s poskytováním zdravotních služeb, způsobilost k právním úkonům, povinná mlčenlivost a používání omezovacích prostředků.

8. Etika v dětské a dorostové psychiatrii.

Základní pojmy: etika, bioetika a psychiatrická etika. Etika v psychiatrii, etický kodex sester. Úmluva o právech dítěte, Práva duševně nemocných a Práva pacientů. Etický přístup k duševně nemocným.

9. Symptomatologie a psychopatologie duševních poruch.

Ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami psychických funkcí. Klinické projevy: poruchy vědomí, vnímání, emotivity, myšlení, paměti, pozornosti, inteligence, osobnosti a jednání.

10. Komplexní hodnocení psychického stavu dětského a adolescentního pacienta s duševním onemocněním.

Ošetrovatelská péče o pacienty s duševní poruchou. Odběr komplexní ošetrovatelské anamnézy, pozorování, zhodnocení psychického stavu, využívání hodnotících škál, screeningy a testy určené pro děti.

11. Léčebné metody farmakologické a nefarmakologické v dětské a dorostové psychiatrii.

Základní rozdělení léčivých přípravků ze skupiny psychofarmak, indikace, kontraindikace, žádoucí a nežádoucí účinky, interakce s dalšími léčivými přípravky. Elektrokonvulze, příprava dítěte na elektrokonvulzi. Spánková deprivace.

12. Management a prevence rizik při poskytování ošetrovatelské péče v dětské a dorostové psychiatrii.

Prevence rizik, vytváření bezpečného prostředí, trvalý dohled a způsoby observace pacienta ošetrovatelským personálem. Bezpečnostní filtr – odebrání rizikových předmětů. Vedení zdravotnické dokumentace, předávání informací.

13. Duševní hygiena sestry poskytující ošetrovatelskou péči v oboru dětská a dorostová psychiatrie.

Motivace, očekávání, úskalí, limity v poskytování ošetrovatelské péče v dětské a dorostové psychiatrii. Vlastní hodnoty a postoje. Supervize. Syndromu vyhoření a jeho prevence.

II. Psychosociální dovednosti, podpůrná psychoterapie a psychosociální potřeby u dětí v dětské a dorostové psychiatrii, Komunitní péče

1. Psychologie zdraví.

Psychologie zdraví, dynamika duševní nemoci, podpora duševního zdraví, prevence. Vztah k dětskému a adolescentnímu pacientovi s duševní poruchou, kontrola a podpora.

2. Komunikace a komunikační dovednosti sestry.

Druhy rozhovorů, nedirektivní přístup, způsoby vedení rozhovoru, specifika komunikace s ohledem na psychiatrickou diagnózu, asertivní metody, chyby v komunikaci.

3. Terapeutický vztah, skupinová dynamika.

Terapeutický vztah a jeho význam v procesu úzdravy. Vedení skupiny, skupinová dynamika.

4. Psychoterapie.

Vymezení pojmu psychoterapie. Individuální, rodinná a skupinová psychoterapie. Psychosociální intervence a podpůrná psychoterapie. Psychoterapeutický přístup v práci sestry. Kompetence sestry, vzdělávání v psychoterapii pro sestry.

5. Kognitivně behaviorální terapie (KBT).

Základní principy. Expozice, habituace, zaplavení. Záznam myšlenek, práce s automatickými negativními myšlenkami. Kognitivní schéma. Behaviorální experiment.

6. Relaxační techniky.

Základní principy. Základní relaxační techniky. Mindfulness – techniky soustředění a její uplatnění v léčbě dětí a adolescentů.

7. Podpůrné psychoterapeutické přístupy u vybraných diagnostických skupin.

Specifika terapie a podpůrné psychoterapeutické přístupy. Speciální přístupy s prokázanými výsledky. Nevhodné přístupy.

8. Podpůrná krizová intervence.

Definice krize. Principy a postupy podpůrné krizové intervence. Dítě v krizi, adolescent v krizi, rodina v krizi. Rizika chybně vedené krizové intervence. Systém krizových služeb v ČR.

9. Komunitní péče.

Definice, filozofie zotavení, principy práce v komunitě. Služby a možnosti v komunitní péči. Výhody a limity komunitní péče.

10. Case management.

Definice, základní modely case managementu, asertivní komunitní léčba.

11. Edukace pacienta, rodiny nebo osoby blízké.

Vymezení pojmu edukace a psychoedukace. Vztah mezi duševním onemocněním a rodinným systémem. Zapojení rodiny do pedopsychiatrické rehabilitace. Inovativní metody práce s rodinou (např. otevřený dialog). Sebepéče a svépomocné skupiny.

12. Služby v komunitě pro klienty s duševním onemocněním.

Charakteristika forem komunitních služeb (ambulantní, terénní, pobytové), charakteristika služeb podle zaměření (bydlení, práce, volný čas, vztahy), přehled o dostupnosti služeb ve vlastním regionu.

III. Specializovaná ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii

1. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s organickými duševními poruchami.

Vybrané organické duševní poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

2. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty se závislostmi.

Duševní poruchy vyvolané účinkem psychoaktivních látek dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Prevence. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

3. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s psychotickými projevy.

Schizofrenní poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

4. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s afektivními poruchami.

Afektivní poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

5. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienta s neurotickými poruchami.

Neurotické poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

6. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienta s poruchami příjmu potravy.

Poruchy příjmu potravy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou. Systém služeb pro pacienty s poruchou příjmu potravy.

7. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami spánku. Poruchy spánku dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

8. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami osobnosti.

Poruchy osobnosti dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

9. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami pohlavní identity.

Poruchy pohlavní identity dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

10. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s vrozenými poruchami intelektu.

Mentální retardace dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

11. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami psychického vývoje.

Poruchy řeči dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

12. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami školních dovedností.

Poruchy školních dovedností dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

13. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s pervazivními poruchami.

Pervazivní vývojové poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

14. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s hyperkinetickými poruchami.

Hyperkinetické poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

15. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami chování.

Poruchy chování dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

16. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s tikovými projevy.

Tikové poruchy dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

17. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s jinými poruchami chování a emocí s obvyklým nástupem v dětství a dospívání.

Enuréza, enkopréza, pika dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

18. Specializovaná ošetrovatelská péče poskytovaná dětským a adolescentním pacientům s projevy syndromu týraného dítěte.

Syndrom týrání a zanedbávání dle MKN 10, epidemiologie, etiologie, klinický obraz, příznaky, diagnostika. Specifika přístupu, komunikace a komplexní oš. péče o dětského pacienta. Péče o somatický stav. Edukace, spolupráce s rodinou, osobou blízkou.

19. Specializovaná ošetrovatelská péče o pacienty s akutními stavy.

Psychická krize, sebepoškozování, sebevražedné jednání, suicidium, akutní psychotický stav, akutní extrapiramidový syndrom, maligní neuroleptický syndrom, serotoninový syndrom a jejich klinické projevy. Profesionální přístup a komunikace u pacienta v akutním stavu.

20. Specializovaná ošetrovatelská péče o nespolupracující, neklidné a agresivní pacienty.

Neklid, hostilita, agresivita a destruktivita a jejich klinické projevy. Profesionální přístup a komunikace k nespolupracujícím, neklidným a agresivním pacientům. Deeskalace, využití deeskalačních technik. Bezpečná aplikace omezovacích prostředků, právní problematika, dokumentace.